

KONGREGACE KATOLICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

SPOLEČNÉ VZDĚLÁVÁNÍ V KATOLICKÝCH ŠKOLÁCH SDÍLENÉ POSLÁNÍ ZASVĚCENÝCH OSOB A LAIKŮ

Pracovní překlad do češtiny

ÚVOD	2
I. SPOLEČENSTVÍ V POSLÁNÍ VZDĚLÁVAT	
Církev: tajemství společenství a poslání	4
Vzdělávání ve společenství a pro společenství	4
Zasvěcené osoby a laici společně ve školách	5
II. FORMACE PRO SPOLEČNÉ VZDĚLÁVÁNÍ	
Profesionální-formace	6
Teologická a spirituální formace	7
<i>Přínos zasvěcených osob ke společné formaci</i>	7
<i>Přínos laiků ke společné formaci</i>	8
Formace v duchu společenství pro vzdělávání	9
<i>Svědectví a kultura společenství</i>	9
<i>Vzdělávací komunita a profesionální pastorační aktivita</i>	10
III. SPOLEČENSTVÍ OTEVÍRAJÍCÍ JEDINCE OSTATNÍM	
<i>Antropologické a teologické základy</i>	11
<i>Zakladatelé otevřeného společenství</i>	12
ZÁVĚR	14

ÚVOD

1. Neočekávaná a často protikladná evoluce našeho věku přináší dnešní škole těžké úkoly. Klade pedagogům otázky nikoliv jen na obsah vzdělávání a didaktické metody, ale také na *zážitek společenství*, který je znakem vzdělávání. Závažnost těchto otázek vyvěrá ze sociální, kulturní a náboženské komplexnosti, ve které mladí lidé vyrůstají a která významně ovlivňuje jejich způsob života. Rozšířil se fenomén nedostatečného zájmu o základní pravdy lidského života, individualismus, morální relativismus a utilitarismus, který prostoupil všechny bohaté a rozvinuté společnosti. Rychlé strukturální změny, globalizace a aplikace nových informačních technologií ovlivňují každodenní život a proces formace. Čím více se bohaté země rozvíjí, tím více narůstá propast mezi bohatými a chudými zeměmi. Zvyšuje se migrace, která zdůrazňuje rozdílnost kulturních identit zvláště ve chvíli, kdy se mají integrovat. Ve společnosti, která je zároveň globalizovaná a rozdílná, lokální a planetární, která obsahuje rozdílné a kontrastní způsoby interpretace světa a života, se mladí lidé dostávají do styku s rozdílnými nabídkami hodnot, nebo s jejich nedostatkem, které jsou stále více stimulovány, ale také méně sdíleny. Mladí lidé se setkávají s obtížemi, které vyvěrají z problémů rodinné stability, strádání a chudoby. Vzniká v nich hluboký pocit dezorientace existenciální a emoční v citlivém období jejich růstu a dospělosti, a jsou vystaveni nebezpečí, že budou ponecháni “zmítání a unášení závanem kdejakého učení” (Ef 4:14)

2. V tomto kontextu se stává obzvláště naléhavým nabídnout mladým lidem vzdělání, které nebude redukováno pouze na individualistické a instrumentální získání kvalifikace. Stejně jako je pro studenty důležité získat znalosti, je pro ně důležité sdílet zkušenost se svými učiteli. Učitelé by měli být na toto sdílení dobře připraveni a měli by ke studentům přistupovat přívětivě. Měli by být schopni probouzet a řídit nejlepší síly studentů směrem k hledání pravdy a smyslu existence, k pozitivnímu budování jejich osobností a jejich života pomocí všeobecné formace. Neboť “skutečné vzdělání není možné bez světla pravdy”[1][1].

3. Tuto perspektivu mají před sebou všechny vzdělávací instituce, ale o něco více katolická škola, která má stálou starost o formaci společnosti. “Problém vzdělání byl vždy blízko spojen s misí církve”[2][2]. Katolická škola se podílí na misii jako pravdivý církevní subjekt svou vzdělávací službou, oživenou pravdou evangelia. Věrna svému povolání, vystupuje “jako místo celistvého vzdělání lidské osoby s jasným vzdělávacím programem, jehož základem je Kristus” [3][3], nasměřovaným k vytvoření synteze mezi vírou, kulturou a životem.

4. Program katolické školy je přesvědčivý pouze pokud je vykonáván lidmi hluboce motivovanými. Tito lidé jsou schopní svědčit o setkání s živým Kristem, ve kterém jediném “se tajemství člověka stává skutečně jasným” [4][4]. Potvrzují *osobní a společnou oddanost* Pánu, což je považováno za základ a stálé pojítka mezi-osobního vztahu a oboustranné kooperace mezi pedagogem a studentem.

5. Vytvořit skutečnou *vzdělávací komunitu*, vybudovanou na základě sdílených hodnot, představuje důležitý úkol, který musí katolická škola splnit. V tomto uspořádání, kdy jsou ve škole přítomni studenti i učitelé s rozdílným kulturním a náboženským pozadím, je potřeba zvýšeného rozlišování a doprovázení. Příprava společného programu by měla být pro

---

[1][1] BENEDICT XVI, Address to Rome's Ecclesial Diocesan Convention on the Family and Christian Community (6th June 2005): AAS 97 (2005), 816.

[2][2] JOHN PAUL II, Speech to UNESCO (2nd June 1980), n. 18: AAS 72 (1980), 747.

[2][2] JOHN PAUL II, Speech to UNESCO (2nd June 1980), n. 18: AAS 72 (1980), 747.

katolickou školu stimulací k tomu, aby se stala místem zkušenosti s církví. Její závazná síla a potencionál pro vztahy vychází z řady hodnot a ze *společenství života*, které jsou zakořeněné v našem společném náležení Kristu. Z rozpoznání evangelických hodnot jsou odvozeny vzdělávací normy, motivační směry a také konečné cíle školy. Samozřejmě se může stupeň účasti na evangelních hodnotách měnit ve vztahu k osobní historii pedagoga, ale je zde požadavek, aby byl pedagog ochoten nabízet neustále formaci a sebe-formaci pokud jde o volbu kulturních a životních hodnot, které mají být ve vzdělávací komunitě přítomné^{[5][5]}.

6. Již dva předchozí samostatné dokumenty se zabývají tématem identity a posláním laiků a zasvěcených osob ve školách. Dokument Congregation for Catholic Education uvažuje o pastorálních aspektech souvisejících se spoluprací laiků a zasvěcených osob [6][6] při jejich společném poslání vzdělávat. Píše se v něm o volbě laiků žít svůj závazek vzdělávat jako “osobní povolání v církvi, nikoliv pouze jako [...] profesi” [7][7], což se setkává s volbou zasvěcených osob, které jsou povolány “žít evangelní rady a vnášet lidskost do oblasti vzdělávání a škol” [8][8].

7. Tento dokument se průběžně odkazuje na předchozí texty Kongregace pro katolické vzdělávání týkající se vzdělávání a škol [9][9] a jasně si uvědomuje rozdílné situace katolických škol v různých koutech světa. Přeje si obrátit pozornost ke třem základním aspektům spolupráce mezi laiky a zasvěcenými osobami v katolické škole: společenství v poslání vzdělávat, nezbytný proces formace společenství se společným posláním vzdělávat a nakonec otevřenost vůči ostatním jako ovoce tohoto společenství.

I. SPOLEČENSTVÍ V POSLÁNÍ VZDĚLÁVAT

8. Každá lidská bytost je povolána ke společenství, neboť její přirozenost je stvořena k obrazu a podobě Boží (Gn 1:26-27). V biblické antropologii není člověk izolovaným individuem, ale *osobou*: bytí, které je ve své podstatě vztahové. Společenství, do kterého je člověk povolán zahrnuje vždy dvě dimenze, vertikální (společenství s Bohem) a horizontální

---

[5][5] Cf. SACRED CONGREGATION FOR CATHOLIC EDUCATION, *The Catholic School* (19th March 1977), no. 32.

[6][6] In this document reference is made to the priests, men and women religious and persons who, with different forms of consecration, choose the path of following Christ to wholeheartedly devote themselves to him (Cf. JOHN PAUL II, Post-synodal Apostolic Exhortation *Vita consecrata* (25th March 1996), nos. 1-12: AAS 88 (1996), 377-385.

[7][7] SACRED CONGREGATION FOR CATHOLIC EDUCATION, *Lay Catholics in Schools: Witnesses to Faith* (15th October 1982), no 37.

[8][8] CONGREGATION FOR CATHOLIC EDUCATION, *Consecrated Persons and their Mission in Schools*, no. 6; Cf. JOHN PAUL II, Post-synodal Apostolic Exhortation *Vita consecrata*, no. 96: AAS 88 (1996), 471-472.

[9][9] *The Catholic School* (19th March 1977); *Lay Catholics in Schools: Witnesses to Faith* (15th October 1982); *Educational Guidance in Human Love. Outlines for Sex Education* (1st November 1983); *The Religious Dimension of Education in a Catholic School* (7th April 1988); *The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium* (28th December 1997); *Consecrated Persons and their Mission in Schools. Reflections and Guidelines* (28th October 2002). The texts can be found in the site www.vatican.va.

(společenství s lidmi). Je nezbytné, aby bylo společenství chápáno jako Boží dar, jako ovoce Boží iniciativy naplněné ve velikonočním tajemství.[10][10]

Církev: tajemství společenství a poslání

9. Boží původní plán byl ohrožen hříchem, který zranil všechny vztahy: mezi člověkem a Bohem, mezi lidmi. Avšak Bůh neuvěznil člověka do osamění a v plnosti času poslal svého Syna, Ježíše Krista jako Spasitele [11][11], aby mohl člověk nalézt v Duchu plné společenství s Otcem. Tímto se umožnilo společenství člověka s Trojicí díky setkání s Kristem a sjednocení lidí mezi sebou.

10. Když křesťané hovoří o *společenství*, mají na mysli věčné tajemství, zjevené v Kristu, společenství lásky, které je skutečným životem Nejsvětější Trojice. Zároveň také říkáme, že se křesťané podílí na tomto společenství v Těle Krista, které je Církví (Fil 1:7; Zj 1:9). Společenství je proto “esencí” církve. Je základem a zdrojem poslání církve - být přítomna ve světě jako “domov a škola společenství” [12][12]. Církev má vést všechny muže a ženy, aby vstoupili hlouběji do tajemného společenství Nejsvětější Trojice, a zároveň má rozšiřovat a posilovat vnitřní vztahy uvnitř lidské komunity. V tomto smyslu je “církev jako lidská rodina, která je zároveň velkou Boží rodinou. Bůh jejím prostřednictvím vytváří místo společenství a jednoty na všech kontinentech, v kulturách a národech” [13][13].

11. Z toho plyne, že v církvi, která je ikonou vtělené Boží lásky, jsou “společenství a misie hluboce spojeny, interpretují se navzájem a předpokládají se navzájem. Společenství v sobě zahrnuje zdroj a ovoce misie: společenství dává vzrůst misii a misie je uskutečňována ve společenství”[14][14].

Vzdělávání ve společenství a pro společenství

12. Protože je cílem vzdělávání učinit člověka více člověkem, může být vykonáváno autenticky pouze v relačním a komunitním kontextu. Není náhodou, že první a nejstarší vzdělávací prostředí je přirozené společenství rodiny [15][15]. Školy zauímají místo mimo rodinu jako vzdělávací prostor, který je komunitní, organický a záměrný. Svůj vzdělávací závazek vykonávají promyšleně.

13. Katolická škola charakterizovaná hlavně jako vzdělávací komunita je *školou pro člověka a školou lidí*. Zaměřuje se na formování osoby v integrální jednotě jejího bytí. Užívá nástroje vyučování a učení, kterými formuje “kritéria soudu, určování hodnot, otázky zájmu, linie myšlení, prameny inspirace a modely života” [16][16]. Jsou zapojeny do dynamických a meziosobních vztahů, které formují a ožívují školní komunitu.

---

[10][10] Cf. CONGREGATION FOR THE DOCTRINE OF THE FAITH, Letter to the Bishops of the Catholic Church *Communio Notio*, (28th May 1992), no. 3b: AAS 85 (1993), 836.

[11][11] Cf. ROMAN MISSAL, Eucharistic prayer IV.

[12][12] JOHN PAUL II, Apostolic Letter *Novo millennio ineunte* (6th January 2001), no. 43: AAS 93 (2001), 297.

[14][14] JOHN PAUL II, Post-synodal Apostolic Exhortation *Christifideles laici* (30th December 1988), no. 32: AAS 81 (1989), 451-452.

[14][14] JOHN PAUL II, Post-synodal Apostolic Exhortation *Christifideles laici* (30th December 1988), no. 32: AAS 81 (1989), 451-452.

[15][15] Cf. VATICAN COUNCIL II, Declaration on Christian Education *Gravissimum educationis* (28th October 1965), no. 3: AAS 58 (1966), 731; C.I.C., cann. 793 and 1136.

14. Na druhou stranu, kvůli své identitě a svým církevním kořenům, musí komunita aspirovat na to, aby se stala křesťanskou komunitou. To znamená komunitou víry schopnou prohlubovat vztahy společenství, které jsou samy o sobě výchovnými. Právě přítomnost a život vzdělávací komunity, ve které se všichni členové podílí na bratrské komunitě živené živým vztahem s Kristem a s církví, činí katolickou školu prostředím, které umožňuje získat autentickou zkušenost s církví.

Zasvěcené osoby a laici ve školách

15. «V minulých letech bylo jedním z ovoce učení o církvi jako o společenství nárůst vědomí, že její členové mohou a musí spojit své úsilí, kooperovat a sdílet své dary mezi sebou, aby se mohli efektivněji podílet na misii církve. Toto pomáhá jasnějšímu a kompletnějšímu obrazu církve samotné a umožňuje jí díky kombinaci příspěvků různých darů efektivněji reagovat na problémy současnosti» [17][17]. V tomto církevním kontextu katolické školy, v níž žijí zasvěcené osoby a laici jako komunita, nabývá misie velmi zvláštní smysl. Misie školy demonstruje bohatství, které by mělo být vzato na vědomí a rozvinuto. Misie vyžaduje od všech členů vzdělávací komunity povědomí, že pedagogové jako osoby a jako komunita mají nevyhnutelnou odpovědnost vytvářet originální křesťanský styl. Je po nich požadováno, aby svědčili o Ježíši Kristu, demonstrovali křesťanský způsob života a tím nesli světlo a smysl ostatním. Tak, jak je zasvěcená osoba povolána potvrdit své specifické povolání k životu ve společenství lásky [18][18] a být ve školní komunitě symbolem, připomínkou a proroctvím o hodnotách evangelia [19][19], tak se i po pedagogovi laikovi žádá, aby vykonal “specifickou misii uvnitř církve tím, že bude žít víru ve svém světském povolání ve školní komunitě” [20][20].

16. Co činí toto svědectví skutečně efektivním je podpora *spirituality společenství*, obzvlášť uvnitř vzdělávací komunity katolické školy. Spiritualita společenství byla označena za očekávanou šanci pro církve Třetího milénia. Tato spiritualita znamená “schopnost přemýšlet o našich bratřích a sestřích jako o hluboké jednotě Mystického těla a proto jako o “těch, kdo jsou mojí součástí” [21][21], a o “schopnosti křesťanské komunity vytvářet prostor pro dary Ducha” [22][22] v recipročním vztahu mezi různými církevními povoláními. Dokonce i ve zvláštních vyjádřeních církve, jako je katolická škola, se musí spiritualita společenství stát dechem vzdělávací komunity, kritériem pro plný církevní rozvoj jejích členů a základní bod vztahu pro implementaci skutečně sdílené misie.

17. Spiritualita společenství musí být proto transformována do postoje jasného evangelického bratrství mezi osobami, které se hlásí k charismatům v institucích zasvěceného života, v hnutích nebo v nových komunitách, a mezi ostatními věřícími, kteří pracují v katolické škole. Tato spiritualita společenství je pravdivá v katolické škole, založené věřícími rodinami, diecézemi, farnostmi nebo laiky, která do sebe přijímá současná hnutí v církvi. Tímto způsobem vzdělávací komunita vytváří prostor pro dary Ducha a vnímá odlišnosti jako obohacení. Ryzí církevní dospělost, živená setkáním s Kristem ve svátostech, umožní rozvinout “ať už tradičnější způsob nebo vitalitu novějších církevních hnutí [...], která jsou Božím darem” [23][23], pro celou školní komunitu a pro cestu vzdělávání samotnou.

---

[18][18] Cf. CONGREGATION FOR THE INSTITUTES OF CONSECRATED LIFE AND THE SOCIETIES OF APOSTOLIC LIFE, *Starting Afresh from Christ* (14th June 2002), no. 28.

[19][19] Cf. CONGREGATION FOR CATHOLIC EDUCATION, *Consecrated Persons and their Mission in Schools*, no. 20.

[22][22] *Ibid.*, no. 46: 299.

[22][22] *Ibid.*, no. 46: 299.

[23][23] *Ibid.*, no. 46: 300.

18. Katolické profesní asociace vytváří jinou situaci “společenství”, strukturovaný cíl pro vzdělávací misii. Je v nich prostor pro dialog mezi rodinami, místními komunitami a školou. Tato sdružení rozčleněná na místní, národní a mezinárodní úrovni významně obohacují svět vzdělání motivací a profesionálním pohledem. Členové mnohých asociací mají mezi sebou učitele a osoby v odpovědných pozicích jak v katolických školách, tak v jiných vzdělávacích oblastech. Díky pluralismu jejich původu mohou vykonávat důležitou funkci v dialogu a kooperaci mezi institucemi, které se liší, které ale mají stejné vzdělávací cíle. Tyto asociace mají za úkol přemýšlet o změnách situace, adaptovat svou strukturu a způsob řízení, aby mohly zůstat efektivními a průraznými v oblasti vzdělávání. Aby mohly garantovat úspěch svých společných cílů, musí zintenzivňovat reciproční kooperaci a plně respektovat hodnotu a specifiku každé asociace.

19. Mimoto základní význam služby, kterou vykonávají asociace, je stimulovat plnou účast na pastorační aktivitě církve. Biskupské konference a jejich kontinentální verze jsou pověřené rolí podporovat rozvoj specifík všech asociací, být jim nakloněn a podporovat větší koordinaci ve vzdělávacím sektoru.

II. CESTA FORMACE PRO SPOLEČNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

20. Vzdělávání mladých generací ve společenství a pro společenství v katolické škole je důležitým závazkem, který nesmí být brán na lehkou váhu. Musí být řádně připraven a nesen počátečním a trvalým programem formace, který je schopen překlenout vzdělávací problémy současnosti a nabídnout nejefektivnější nástroje pro jednání s nimi uvnitř oblasti sdílené misie. To předpokládá, že se pedagogové musejí chtít učit rozvíjet znalosti a musejí chtít být otevřenými pro obnovení a aktualizaci metod. Měli by ale být také otevření duchovní, náboženské formaci a sdílení. V kontextu dneška je to podstatné kvůli reakci na očekávání přicházejícího a rychle se měnícího světa, ve kterém je stále obtížnější vzdělávat.

Profesionální formace

21. Jeden ze základních požadavků na pedagoga v katolické škole je jeho solidní profesní formace. Nedostatečná kvalita výuky kvůli neuspokojivé profesionální přípravě nebo kvůli neadekvátním pedagogickým metodám, nevyhnutelně podkopává efektivitu všeobecné formace studenta a kulturní svědectví, která má pedagog nabízet.

22. Profesionální formace pedagoga zahrnuje širokou oblast kulturních, psychologických a pedagogických dovedností, charakterizovaných autonomní, plánovanou a evaluační kapacitou, kreativitou, otevřeností k inovacím, aktualizaci, výzkumu a experimentování. Vyžaduje také schopnost syntetizovat profesionální dovednosti s motivací vzdělávat, věnovat konkrétní pozornost všem vlivům při dnešním stoupajícím studiu učitelské profese. Mimoto studenti a jejich rodiny očekávají, že pedagog bude otevřený a připravený na rozmluvu, že bude schopný motivovat mladé k celkové formaci, povzbudit je a bude směřovat jejich velikou energii a dovednosti k pozitivní konstrukci jich samých a jejich životů, a bude seriózním a věrohodným svědkem odpovědnosti a naděje, které má škola přinášet společnosti.

23. Pokračující rychlá transformace, která se dotýká člověka a dnešní společnosti na všech polích, vede k předčasnému zastarávání požadovaných znalostí, což klade požadavky na nové postoje a metody. Po pedagogovi se vyžaduje, aby neustále aktualizoval obsahy předmětů, které učí a metody, které používá. Pedagogovo povolání klade národy na připravenost a neustálou schopnost obnovy a adaptace. Není proto dostačující dosáhnout pouze prvotní dobré úrovně přípravy; má se v ní pokračovat a zkvalitňovat ji na cestě neustávající formace. Kvůli rozličnosti aspektů, které zahrnuje, vyžaduje permanentní formace stále hledání forem jejího dosažení na osobní a společenské rovině. Formační proces

mají sdílet zasvěcení pedagogové s laiky a rozvíjet ho skrze vzájemnou výměnu a porovnávání se.

24. Není dostatečné starat se jednoduše o profesní aktualizaci v přísném smyslu slova. Syntéza mezi vírou, kulturou a životem, ke které mají pedagogové katolické školy dospět, je dosažena “integrací všech rozličných aspektů lidských vědomostí skrze předměty vyučované ve světle evangelia [...a] v růstu křesťanských ctností”[24][24]. To znamená, že katoličtí pedagogové musí dospět k zvláštní citlivosti ve vztahu k osobě, kterou vzdělávají, aby dosáhly nikoliv pouze toho, že vzdělávaná osoba bude chtít dále získávat znalosti a dovednosti, ale bude také cítit potřebu růst jako člověk. Pedagogové se musí věnovat “osobám jim svěřeným se srdečným zájmem a umožnit jim zažít bohatství jejich lidskosti” [25][25].

25. Z tohoto důvodu, katoličtí pedagogové potřebují “formaci srdce”: potřebují být vedení k setkání s Bohem v Kristu, který probouzí jejich lásku a otevírá jejich duše ostatním”, tím se jejich závazek vzdělávat stává “důsledkem vycházejícím z jejich víry, víra se stává aktivní skrze lásku (Gal 5:6)” [26][26]. Dokonce i “starost o pravidla se stává výrazem lásky” (*Moudr 6:17*). Pouze tímto způsobem mohou učinit jejich výuku školou víry, předáním evangelia, programem, který požaduje katolická škola.

Teologická a spirituální formace

26. Předání křesťanského poselství ve výuce předpokládá znalost věroučných pravd a principů duchovního života a jejich stálé zlepšování. Proto zasvěcení a laičtí pedagogové katolické školy potřebují teologickou formaci [27][27]. Vhodná formace jim pomůže porozumět víře v kombinaci s profesí a křesťanským působením. Mimo teologickou formaci potřebují pedagogové kultivovat rovněž svou spirituální formaci, aby rozvinuli svůj vztah s Ježíšem Kristem a stali se mistry jako On. V tomto smyslu se má formační cesta laiků a zasvěcených pedagogů spojovat s utvářením jejich osobnosti k podobě Krista (Řím 8:29) a vzdělávací komunita se má shromažďovat kolem Krista - Mistra. Mimoto si katolická škola uvědomuje, že komunita, kterou tvoří, musí být neustále živena a konfrontována s prameny, ve kterých tkví důvod její existence: se spasitelským slovem Božím ve Svatých Písmech, s tradicí, s celou liturgickou a svátostnou tradicí, osvětlovanou Magisteriem církve [28][28].

Přínos zasvěcených osob ke sdílené formaci

27. Zasvěcené osoby, které zachovávají evangelní rady, ukazují, že žijí pro Boha a z Boha a stávají se konkrétním svědectvím o lásce Trojice. Lidé mohou skrze ně zakusit půvab boží krásy. První a nejpřednější příspěvek ke sdílené misii je evangelické hluboké zakořenění životů zasvěcených osob. Protože byli povoláni na cestu, jsou teologicko-spirituálně připraveni a soustředěni na tajemství Kristova života v církvi a na následování směru církve, která se pohybuje v historii směrem k „veškeré pravdě“ (J 16:13). Znovu uvnitř této výpravné církevní dynamiky, jsou zasvěcené osoby pozvány sdílet ovoce své formace s laiky, zvláště s těmi, kteří cítí, že jsou povolání „[sdílet] specifické aspekty a momenty spirituality a misii

---

[24][24] SACRED CONGREGATION FOR CATHOLIC EDUCATION, *The Catholic School*, no. 37.

[26][26] *Ibid.*

[26][26] *Ibid.*

[27][27] Cf. SACRED CONGREGATION FOR CATHOLIC EDUCATION, *Lay Catholics in Schools: Witnesses to Faith*, no. 60.

[28][28] Cf. VATICAN COUNCIL II, Dogmatic Constitution on Divine Revelation *Dei Verbum* (18th November 1965), no. 10: AAS 58 (1966), 822.

řádu“ [29][29]. Tímto způsobem řád zasvěceného života a společnost apoštolského života zaměřeného na vzdělávání, zajišťuje základní otevřenost řádu vůči církvi, udržuje při životě ducha zakladatelů a zakladatelek a obnovuje konkrétní drahocenné prvky tradice katolické školy. Od začátku zakladatelé a zakladatelky věnovali zvláštní pozornost *formaci pedagogů* a často jí věnovali nejvíce energie. Tato formace není zacílená pouze na posilování profesních dovedností, ale především na zvýrazňování dimenze povolání učitelské profese, podporuje rozvoj mentality, která je inspirována evangelickými hodnotami podle specifických charakteristik poslání řádu. Proto „formační programy, které zahrnují řádové kurzy studia a modlitební rozjímání o zakladateli, charismatu a zřízení řádu jsou obzvláště užitečné“ [30][30].

28. Mnoho řádů, které sdílí poslání vzdělávat s laiky a které existují již určitou dobu, se zrodily ze zbožné komunity přítomné ve škole. Rozvoj „spirituálních rodin“, skupin „společenství laiků“ nebo jiné formy, které umožňují laikům čerpat ze spirituální a apoštolské plodnosti původního charismatu, se jeví jako pozitivní elementy a jsou velkou nadějí budoucnosti katolického povolání vzdělávat.

29. Je téměř zbytečné poznamenávat, že uprostřed perspektivy církevního společenství, by tyto programy formace společného poslání a formace života laiků měly být navrženy a uskutečněny i tam, kde je povolání k zasvěcenému životu hojné.

Přínos laiků ke společné formaci

30. Laici jsou pozváni prohlubovat své povolání pedagogů v katolické škole ve společenství se zasvěcenými osobami, a zároveň jsou povoláni na společnou formační cestu, aby se podíleli originálním a nenahraditelným přínosem - svou plnou církevní subjektivitou. To především znamená, že objeví a prožijí ve svých “životech laiků [...] zvláštní “obdivuhodné” povolání uvnitř církve” [31][31]: povolání “hledat království Boží zavázáním se k časným věcem a jejich řízením podle Boží vůle” [32][32]. Jako pedagogové jsou povoláni žít “ve víře světské povolání ve struktuře společenství školy: s nejlepší možnou profesionální kvalifikací, s apoštolským zájmem inspirovaným vírou, pro celkovou formaci lidské osoby” [33][33].

31. Mělo by být zdůrazněno, že zvláštní přínos, který laici mohou do formace vnášet, vychází z jejich světské přirozenosti, která je činí zvlášť schopnými porozumět “znamení doby” [34][34]. Tím, že žijí svou vírou v každodenních podmínkách svých rodin a ve společnosti, mohou pomáhat celé vzdělávací komunitě rozlišovat přesněji evangelické hodnoty a protikladné hodnoty, která znamenají naši dobu obsahují.

32. S postupným rozvojem jejich církevního povolání si jsou laikové stále více vědomi své spoluúčasti na vzdělávacím poslání církve. Zároveň jsou vedeni k tomu, aby se aktivně

---

[29][29] CONGREGATION FOR INSTITUTES OF CONSECRATED LIFE AND SOCIETIES OF APOSTOLIC LIFE, *Starting Afresh from Christ*, no. 31.

[30][30] CONGREGATION FOR INSTITUTES OF CONSECRATED LIFE AND SOCIETIES OF APOSTOLIC LIFE. *Fraternal Life in Community*, (2nd February 1994), no. 45.

[31][31] SACRED CONGREGATION FOR CATHOLIC EDUCATION, *Lay Catholics in Schools: Witnesses to Faith*, no. 7.

[32][32] VATICAN COUNCIL II, Dogmatic Constitution on the Church *Lumen gentium* (21st November 1964), n. 31: *AAS* 57 (1965), 37.

[33][33] SACRED CONGREGATION FOR CATHOLIC EDUCATION, *Lay Catholics in Schools: Witnesses to Faith*, no. 24.

[34][34] VATICAN COUNCIL II, Pastoral Constitution on the Church in the Modern World *Gaudium et spes*, n. 4: *AAS* 58 (1966), 1027.

zhostili role ve spirituálním povzbuzování komunity, kterou budují společně se zasvěcenými osobami. „Společenství a vzájemnost v církvi nejsou nikdy jednoproudou vozovkou“ [35][35]. V minulosti většinou kněží a duchovní duchovně živili a vedli laiky. Nyní velmi často „laici sami mohou a mají pomáhat kněžím a duchovním ve vykonávání jejich duchovní a pastorační cesty [36][36].

33. V perspektivě formace, sdílením svých životů modlitby a využíváním příležitosti formovat život komunity, laici a zasvěcené osoby obohacují své myšlenky, smysl pro bratrství a šlechetnou obětavost. Ve společné katecheticko-teologické a duchovní formaci můžeme spatřit tvář církve, která se zpřítomňuje v modlitbě, naslouchání, učení a výuce v bratrském společenství.

Formace v duchu společenství pro vzdělávání

34. Ze své přirozenosti katolická škola vyžaduje přítomnost a zapojení pedagogů, kteří nejsou zformováni pouze kulturně a spirituálně, ale kteří jsou také záměrně vedeni v rozvíjení svého komunitního výchovného závazku v autentickém duchu církevního společenství.

35. Během formace jsou pedagogové povoláni, aby se rozvíjeli na rovině vztahů, v profesionální, osobní a duchovní oblasti podle logiky společenství. To znamená být otevřený, přijímat ostatní, být naladěný na hluboké sdělování myšlenek, být družný a žít bratrství uprostřed vzdělávací komunity. Podobenství o hřivnách (Mat 25:14-30) nám pomáhá pochopit, že je každý z nás povolán, aby jeho dar přinesl ovoce a aby přijal bohatství ostatních uprostřed sdíleného poslání vzdělávat.

36. Sdílené poslání je obohaceno rozdíly, které laici a zasvěcené osoby mezi sebe vnáší, když se jejich rozličná charismata střetnou. Tato charismata nejsou nic jiného než různé dary, kterými Duch obohacuje církev a svět [37][37]. V katolické škole se dá očekávat, že pokud „se vyhne konfrontaci nebo uniformitě, vzájemná výměna obou povolání významně obohatí církevní aspekt vzdělávací komunity. V těchto dvou rozdílných povoláních [...] jsou souvztažné, rozdílné a společné cesty, které se soustřeďují na to, jak naplnit charisma charisimat: lásku“ [38][38].

37. Být organizován podle odlišností osob a povolání, ale být oživován stejným duchem společenství - vzdělávací komunita katolické školy se zaměřuje na vytváření hlubších vztahů společenství, které jsou sami o sobě výchovnými. Právě v tomto je vyjádřena rozdílnost a krása různých povolání a plodnost na vzdělávací a pedagogické úrovni, která přispívá životu ve škole [39][39].

Svědectví a kultura společenství

38. Plodnost se projevuje především ve svědectví nabízeném vzdělávací komunitou. Ve školách je výchova obsažena ve výuce, která je nástrojem předávajícím myšlenky a

---

[35][35] CONGREGATION FOR INSTITUTES OF CONSECRATED LIFE AND SOCIETIES OF APOSTOLIC LIFE, *Starting Afresh from Christ*, no. 31

[36][36] JOHN PAUL II, Post-synodal Apostolic Exhortation *Christifideles laici*, no. 61: AAS 81 (1989), 514.

[37][37] Cf. CONGREGATION FOR INSTITUTES OF CONSECRATED LIFE AND SOCIETIES OF APOSTOLIC LIFE. *Fraternal Life in Community* (2nd February 1994), no. 45.

[38][38] CONGREGATION FOR CATHOLIC EDUCATION, *Consecrated Persons and their Mission in Schools*, no. 21.

[39][39] *Ibid.*, n. 43.

přesvědčení. V tomto smyslu jsou “slova hlavní silnicí ve výchově mysli” [40][40]. To neznamená, že by výchova nebyla uskutečňována v jiných situacích školního života. Učitelé stejně jako každá osoba, která miluje život a práci ve školním prostředí, vychovává nebo nevychoává svým verbálním a neverbálním chováním. Ústřední vzorem ve výchově a zvláště ve výchově k víře, která je vrcholem lidské formace a jeho nebo její nejvyšším možno dosažitelným horizontem, je specifická forma svědectví [41][41]. “Více než kdy předtím svědectví vyžaduje, aby živené modlitbou, zahrnovalo celé prostředí školy. Učitelé jako svědci mají zodpovědnost za naději, která sytí jejich vlastní životy (cf. *1 Pt 3:15*) tím, že žijí pravdu, kterou předkládají svým žákům, vždy ve vztahu k tomu, se kterým se setkali a z jehož spolehlivé dobroty se mohli radovat. A tak se svatým Augustinem říkají: “My, kteří mluvíme a vy, kteří nasloucháte, vezměme v potaz, že jsme následovníky jediného učitele” (*Sermons, 23:2*)»[42][42]. Ve vzdělávacích komunitách má styl života velký vliv, zvláště pokud zasvěcené osoby a laici pracují společně, plně sdílí závazek rozvíjet ve škole “atmosféru živenou duchem svobody a lásky založené na evangeliu” [43][43]. To vyžaduje, aby každý přispíval svým specifickým darem svého povolání k vytváření rodiny podpořené láskou a duchem blaženosti.

39. Tím, že *katolická vzdělávací komunita* vydává svědectví o společenství, je schopná k němu vychovávat. Společenství, jako dar seslaný z hůry, pomáhá škole žít společně v harmonii a přijetí. Nekultivuje ve studentech pouze kulturní hodnoty, které vychází z křesťanské vize reality, ale vtahuje každého z nich do života komunity. V ní jsou zprostředkovány hodnoty autentickými meziosobními vztahy rozličných členů, kteří jim dávají formu, a které komunita a jedinci akceptují. Tímto způsobem život společenství vzdělávací komunity potvrzuje hodnotu vzdělávacího principu, paradigma, které řídí její formativní aktivitu – dosáhnout kultury společenství. Vzdělávání a výchova v katolické škole proto pomocí nástrojů výuky a učení “nejsou používány kvůli získání moci, ale k tomu, aby pomohly plnému pochopení společenství člověka s událostmi a věcmi” [44][44]. Tento princip se dotýká každé školní aktivity, učení a dokonce všech mimoškolních aktivit jako je sport, divadlo a sociální práce, které nabízí tvořivou spoluúčast studentů a jejich socializaci.

Vzdělávací komunita a povolání k pastorační aktivitě

40. Sdílená misie zažívaná vzdělávací komunitou laiků a zasvěcených osob, s aktivním uvědoměním si tohoto povolání, vytváří z katolické školy pedagogický prostor, který je příznivý pro *profesionální pastorační aktivitu*. Právě složení takovéto vzdělávací komunity katolické školy zdůrazňuje rozmanitá a vzájemně se doplňující povolání v církvi [45][45], jejímž je rovněž vyjádřením. V tomto smyslu se stává dynamika společenství formační zkušeností horizontem, ve kterém studenti mohou pocítit, co znamená být členem největšího

---

[40][40] BENEDICT XVI, Speech to the Representatives of some Muslim Communities (20th August 2005): *AAS 97* (2005), 918.

[41][41] BENEDICT XVI, Address to Rome’s Ecclesial Diocesan Convention on the Family and Christian Community (6th June 2005): *AAS 97* (2005), 815.

[42][42] BENEDICT XVI, Speech to the Bishops of Ontario, Canada, on their *ad limina Apostolorum* Visit (8th September 2006): *L’Osservatore Romano* (9th September 2006), 9.

[43][43] VATICAN COUNCIL II, Declaration on Christian Education *Gravissimum educationis*, no. 8: *AAS 58* (1966), 734.

[44][44] SACRED CONGREGATION FOR CATHOLIC EDUCATION, *The Catholic School*, no. 56.

[45][45] Cf. JOHN PAUL II, Post-synodal Apostolic Exhortation *Christifideles laici*, no. 20: *AAS 81* (1989), 425.

společensví – církve. Zakusit církev znamená osobně se setkat s žijícím Kristem: “mladý člověk může pravdivě porozumět Kristově vůli a svému vlastnímu povolání do té míry, jakou má osobní zkušenost s Kristem” [46][46]. V tomto smyslu je katolická škola povinna vést své studenty k tomu, aby poznali sami sebe, své postoje a své vnitřní zdroje, vzdělávat je, aby žili svůj život odpovědně jako odpověď na Boží volání. Tak doprovází katolická škola své studenty k vědomé životní volbě: následovat své povolání ke kněžství nebo k zasvěcenému životu nebo k naplnění svého křesťanského povolání v rodině, profesi a společenském životě.

41. Denní dialog a konfrontace s laiky a zasvěcenými pedagogy, kteří nabízí radostné svědectví svého povolání, povede snadněji a příměji mladého člověka ve formaci k pochopení jeho nebo jejího života jako povolání, jako cesty, která má být žita společně s ostatními, k uchopení znamení, skrze které Bůh vede k plnosti existence. Podobně mu nebo jí pomůže pochopit, jak je nezbytné naslouchat, zvnitřnit hodnoty, učit se přijmout závazky a rozhodovat se o svém životě.

42. Proto formační zkušenost v katolické škole buduje pevné bariéry proti vlivu rozšířené mentality, která vede mladé lidi k tomu, že “považují sami sebe a své životy za vzrušující epizody, které by měly prožít a nespátřují své životy jako úkol, který mají naplnit” [47][47]. Zároveň přispívá k silné charakterové formaci mladých lidí [...]. Takže jsou schopní odolávat vlivu relativismu, který oslabuje, a jsou schopní chovat se podle požadavků vložených na ně při křtu” [48][48].

III. SPOLEČENSTVÍ OTEVÍRAJÍCÍ SRDCE SKRZE OSTATNÍ

43. Společensví žité pedagogy katolické školy přispívá k přeměně celého vzdělávacího prostoru na místo společensví otevřené vnější realitě, nikoliv pouze na místo uzavřené samo do sebe. *Vzdělávání ve společensví a pro společensví* znamená vedení studentů k autentickému růstu osob, “které se postupně učí otevírat sami sebe životu a vytvářet v sobě rozhodný postoj k životu” [49][49]. Rozhodný postoj k životu jim pomůže otevřít pohled a srdce světu, který je kolem nich. Budou schopni vidět věci kriticky, se smyslem pro zodpovědnost a budou mít touhu po konstruktivním závazku. Dva motivy vytváří základ pro otevření se světu – antropologický a teologický.

Antropologické a teologické základy

44. Lidská bytost jako osoba je tvořena jednotou duše a těla a dynamicky se realizuje skrze otevření se vztahům s ostatními. Člověk je formován jako bytí-s a pro-ostatní, což se realizuje v lásce. Je to láska, která vede člověka k postupnému rozšíření prostou jeho nebo jejích vztahů za hranici soukromého života a rodinných vazeb, přijímá univerzální prostor a objímá – alespoň svou touhou – celé lidstvo. Stejný směr v sobě také zahrnuje formační požadavek: požadavek učit se číst vnitřní závislost světa, který je stále více tísněn problémy globálního prostředí, jako silné etické znamení pro lidi naší doby; požadavek nepodlehnout

---

[46][46] BENEDICT XVI, Address to Seminarians (19th August 2005): AAS 97 (2005), 880.

[47][47] JOHN PAUL II, Encyclical Letter *Centesimus annus* (1st May 1991), n. 39: AAS 83 (1991), 842.

[48][48] SACRED CONGREGATION FOR CATHOLIC EDUCATION, *The Catholic School*, no. 12.

[49][49] *Ibid.*, no. 31.

vizi člověka, která vidí každého jako izolovaného jedince. Je to požadavek formovat člověka jako osobu: subjekt, který v lásce buduje svou historickou, kulturní, spirituální a náboženskou identitu, kterou umísťuje do dialogu s ostatními osobami, v neustálé výměně nabízených a přijímaných darů. Uvnitř tohoto kontextu globalizace, musí být lidé formováni takovým způsobem, aby respektovali identitu, kulturu, historii, náboženství a zvláště utrpení a potřeby ostatních, vědomi si, že „jsme skutečně všichni odpovědní za všechny“ [50][50].

45. Tento požadavek předpokládá ještě větší důležitost a urgenci uprostřed sféry katolické víry, zažívané v lásce církevního *společenství*. Církev, místo společenství a obraz lásky Boží Trojice, „žije s láskou rozněcovanou Duchem Krista“ [51][51]. Duch působí jako „vnitřní síla“, která harmonizuje srdce věřících se srdcem Kristovým a „přeměňuje srdce církevní komunity, tak že se stává svědkem před světem o lásce Otce“ [52][52]. Tak „prvotní okušení vnitřního církevního společenství, její lásky, otevře jednotlivce ke službě, která je universální; inspiruje v nás *závazek k praktické a konkrétní lásce ke každému lidskému bytí*“ [53][53]. V tomto smyslu církev není konečná sama o sobě, existuje, aby ukazovala Boha světu; existuje pro ostatní.

46. Stejným způsobem, vzhledem k tomu, že se jedná o církevní subjekt, působí katolická škola jako kvas křesťanství ve světě. V ní se studenti učí překonávat individualismus a objevovat ve světle víry, že jsou povoláni žít odpovědně a specifické povolání k přátelství s Kristem a v solidaritě s ostatními osobami. V zásadě je škola povolána, aby byla živým svědectvím o lásce Boha mezi námi. Může se navíc stát prostředkem skrze, který je možné rozeznat ve světle evangelia, co je pozitivní ve světě, co je potřeba, aby bylo transformováno a jaká nespravedlnost musí být překonána. Bdělé přijetí příspěvků světa k životu školy rovněž sytí a podporuje otevřené společenství, zvláště v některých vzdělávacích oblastech, jako je vzdělávání k pokoji, ke společnému životu, ke spravedlnosti a k bratrství.

Zakladatelé otevřeného společenství

47. Sdílení stejného vzdělávacího poslání s různými lidmi, povoláními a životními stavy je bezpochyby silným momentem katolické školy v její spoluúčasti na misijním životě církve, v otevírání církevního společenství světu. V tomto smyslu přichází první vzácný příspěvek ze společenství laiků a zasvěcených osob ve škole. Laici, kteří kvůli svým rodinným a sociálním vztahům žijí vnořeni do světa, mohou podporovat otevřenost vzdělávací komunity ke konstruktivnímu vztahu se sociálně rozmanitými kulturními, civilními a politickými institucemi – neformálními nebo formálními – přítomnými v oblasti. Katolická škola upozorňuje na svou přítomnost skrze aktivní spolupráci s ostatními vzdělávacími institucemi, zvláště s katolickými centry pro vyšší vzdělávání, se kterými sdílí zvláštní církevní pouto a s místními orgány a rozličnými sociálními úřady. V této oblasti laik buduje síť vztahů, která pomáhá studentům rozvinout jejich smysl náležitosti a společnosti rozvinout smysl pro solidaritu.

---

[50][50] JOHN PAUL II, Encyclical Letter *Sollicitudo rei socialis* (30th December 1987), no. 38: AAS 80 (1988), 566.

[51][51] BENEDICT XVI, Encyclical Letter *Deus caritas est*, no. 28b: AAS 98 (2006), 240.

[52][52] *Ibid.*, no. 19: 233.

[53][53] JOHN PAUL II, Apostolic Letter *Novo millennio ineunte*, no. 49: AAS 93 (2001), 302.

Zasvěcené osoby se také podílí, jako “pravdivé znaky Krista ve světě” [54][54], na této otevřenosti venkovnímu světu sdílením darů, které nesou. Měli by demonstrovat zvlášť to, že zasvěcený život má co říci každé kultuře, že ji pomáhá odhalovat pravdu o lidském bytí. Svědectví jejich evangelního života musí odhalovat, že “svatost je největší humanizující nabídka pro člověka a pro historii; je to vyhlídka, kterou každý může na této zemi uskutečnit” [55][55].

48. Další sloup *otevřeného společenství* je formován vztahem mezi katolickou školou a rodinami, které si školu vybrali ke vzdělávání svých dětí. Vztah se projevuje jako plná spoluúčast rodičů na životě vzdělávací komunity. Nikoliv pouze v jejich primární odpovědnosti za vzdělání svých dětí, ale i ve schopnosti sdílet identitu a vzdělávací program, který katolickou školu charakterizuje. Vzdělávací program by měli znát a ochotně sdílet. Aby se vzdělávací komunita ztotožňovala se směrodatným prostorem pro kooperaci mezi školou a rodinou ve vzdělávacím programu, je potřeba, aby byla obeznámena a naplněna duchem společenství skrze spoluúčast každého jednotlivce, rozdělením odpovědnosti, rolí a kompetencemi. Rodiče by měli obohacovat společenství soustředěného kolem vzdělávacího programu tím, že kolem něj budou vytvářet rodinné klima. Rodinné klima by mělo charakterizovat vzdělávací komunitu živě a zřetelně. Z tohoto důvodu tam, kde existuje na straně rodičů ochota spolupracovat, považují katolické školy za zásadní pro své poslání sloužit *stalé formaci nabízené rodinám*, podporovat je v jejich vzdělávacím úkolu a upevňovat pouto mezi hodnotami, které nabízí škola a těmi, které nabízí rodina.

49. Křesťansky inspirované asociace a skupiny, které spojují rodiče katolických škol, reprezentují další most mezi vzdělávací komunitou a světem, který ji obklopuje. Tyto asociace a skupiny mohou posílit pouto reciprocity mezi školou a společností, podporovat vzdělávací společnost v otevřenosti k širší sociální společnosti a zároveň vytvořit povědomí ve společnosti a jejich institucích o přítomnosti a aktivitách vykonávaných katolickými školami v oblasti.

50. Na církevní úrovni může a musí být společenství prožívané uvnitř katolické školy otevřené k obohacující výměně v širším společenství s farností, diecézí, církevními hnutími a universální církví. To znamená, že laici (pedagogové a rodiče) a zasvěcené osoby, které patří ke vzdělávací komunitě se musí smysluplně účastnit, dokonce i mimo zdi katolické školy, života místní církve. Členové diecézního kléru a laici z místní křesťanské komunity, kteří nemají vždy adekvátní znalost katolické školy, musí v katolické škole objevit *školu křesťanského společenství*, živoucí vyjádření stejné církve Kristovy, ke které patří.

51. Pakliže je žita autenticky a hluboce, nemůže být církevní dimenze vzdělávací komunity katolické školy limitována na vztah s místní křesťanskou komunitou. Téměř s přirozeným rozšířením směřuje k otevření se horizontům univerzální církve. V tomto smyslu mezinárodní dimenze mnoha věřících rodin nabízí zasvěceným osobám obohacení společenství od těch, kteří sdílí stejné poslání v různých částech světa. Zároveň nabízí svědectví o živoucí síle charismatu, které spojuje přes všechny rozdíly. Bohatství takového společenství v universální církvi může a musí být sdíleno například na úrovni oblastních nebo světových setkání. Měla by zahrnovat i laiky (pedagogy a rodiče), kvůli jejich životnímu stavu, kteří sdílí charismata vzdělávacího poslání.

---

[54][54] JOHN PAUL II, Post-synodal Apostolic Exhortation *Vita consecrata*, no. 25: AAS 88 (1996), 398.

[55][55] CONGREGATION FOR CATHOLIC EDUCATION, *Consecrated Persons and their Mission in Schools*, no. 12.

52. Strukturována tímto způsobem se katolická škola jeví jako vzdělávací komunita, ve které se rozvíjí církevní a misionářské společenství do hloubky a roste do šířky. Společenství v ní může být zakoušeno a stává se efektivním svědkem přítomnosti živého Krista uprostřed vzdělávací komunity shromážděné v Jeho jménu (Mat 18:20). Právě z tohoto důvodu se otevírá hlubšímu porozumění realitě a přesvědčivějšímu závazku obnovy světa. Ve skutečnosti “jestliže přemýšlíme a žijeme ze společenství s Kristem, pak budou naše oči otevřeny” [56][56], a porozumíme, že “skutečná revoluce, rozhodná změna světa, pochází z Boha” [57][57].

53. Společenství prožívané ve vzdělávací komunitě, oživované a nesené laiky a zasvěcenými osobami spojenými k sobě, činí katolickou školu komunitou naplněnou duchem evangelia. Nyní se komunitní prostředí jeví jako privilegované místo pro formaci mladého člověka v konstrukci světa založeného na dialogu a hledání společenství, spíše než na kontrastu; na vzájemné akceptaci rozdílů spíše než na jejich vzájemné opozici. Tímto způsobem si katolická škola společně se vzdělávacím programem bere inspiraci z *církevního společenství a civilizace lásky* a může se rozumně podílet na osvícení myslí mnohých, takže “povstane generace nových lidí, litců nové humanity” [58][58].

ZÁVĚR

54. “Ve světě, kde je kulturní apel prvním, nejprovokativnějším a nejefektivnějším”^{[59][59]}, si je katolická škola dobře vědoma obtížných závazků. Je povolána jim čelit a chránit svůj význam v současných okolnostech.

55. Pokud je oživována laiky a zasvěcenými osobami, kteří žijí stejné vzdělávací poslání v opravdové jednotě, ukazuje katolická škola tvář společenství, která směřuje k hlubšímu společenství. Toto společenství ví, jak se přibližovat k lidem, kteří dospívají, jak jim dát pocítit skrze mateřskou starostlivost církve, že Bůh nese život každého syna a dcery ve Svém srdci. Ví, jak zapojit mladé lidi do zkušenosti formující celou jejich osobnost, nasměrovat a doprovázet je ve světle Dobré zprávy v jejich hledání smyslu, dokonce v neobvyklých a často klikatých formách, ale s alarmující naléhavostí. Společenství nakonec, vzhledem k tomu, že je založené na Kristu, bere Ho na vědomí a hlásá Ho každému jako jediného pravého Mistra (Mt 23:8).

56. Vydáním tohoto dokumentu pro ty, kdo žijí vzdělávací poslání v církvi, svěřujeme všechny katolické školy Panně Marii, Matce a vychovatelce Krista a lidí, aby jako služebníci na svatbě v Káně, mohli následovat její milující pozvání: “Udělejte vše, co vám řekne” (J 2:5) a mohou být tak společně s celou církví, “domovem a školou společenství” [60][60] pro muže a ženy současnosti.

---

[56][56] BENEDICT XVI, Homily during the Eucharistic Celebration in Marienfeld (21st August 2005): AAS 97 (2005), 892.

[57][57] BENEDICT XVI, Homily at the Prayer Vigil in Marienfeld (20th August 2005): AAS 97 (2005), 885.

[58][58] VATICAN COUNCIL II, Pastoral Constitution on the Church in the Modern World *Gaudium et spes*, no. 30: AAS 58 (1966), 1050.

[59][59] JOHN PAUL II, Speech to Parents, Students and Teachers of Catholic Schools (23rd November 1991), n. 6: AAS 84 (1992), 1136.

[60][60] JOHN PAUL II, Apostolic Letter *Novo millennio ineunte*, n. 43: AAS 93 (2001), 296.

Svatý Otec během audience dovolil prefektovi pro podepisování dokumentů, zpřístupnit tento dokument a schválil jeho publikaci.

Řím, 8. srpna 2007, svátek narození Panny Marie.

ZENON Card. GROCHOLEWSKI

Prefekt

Msgr. ANGELO VINCENZO ZANI

Náměstek